

Halla-aamuna.

Kirjoitti Herman Widgrén.

Kokkola, 1901.

N... pitäjässä, sydänmaalla oli kaksi torppaa, Kuuselan ja Metsälän torpat. Viisi Tuotta takaperin olivat Metsälän Mikko ja Kuuselan Erkki alkaneet perustaa sinne torppia ilman muuta pääomaa kuin luja tahdonvoima ja voimakkaat käsivarret, joiden avulla niin monta korpea on pelloksi raivattu. Ahkeruutensa avulla olivat torpparit saaneet laitetuksi pienoiset huoneet ja raivatuksi kumpikin kolmen tynnyrinmaan alan peltoa.

Kummallakin torpparilla oli vaimo ja kolme lasta. Helppoa ei suinkaan ollut eläminen, mutta kun torpparit olivat jo kolmena vuonna saaneet vähän viljaa omasta pellostaan, meni se aina hiljallensa eteenpäin.

Torpparit olivat kylväneet keväällä siementä peltoonsa enemmän kuin milloinkaan ennen ja vainiolla aaltoili vilja, joka oli hyvin menestynyt ja alotti valmistumistansa.

Oli eräs päivä Elokuun alussa. Tuuli oli ollut koko päivän pohjoisessa ja oli hyvin koleaa. Torpparit olivat hyvin levottomia, sillä ruis ei ollut vielä täysin valmistunut, ja he pelkäsivät hallaa.

Torpparien pelko yhä lisääntyi kuta enemmän ilta läheni, sillä tuuli alkoi tyyntyä. Kului näin aika kello kymmeneen illalla ja hämärä alkoi seutua verhota. Mikko ja Erkki eivät voineet mennä levolle, vaan seisovat ulkona katsellen viljavainioitansa, joiden häviötä he pelkäsivät.

Tuuli oli kokonansa tyyntynyt ja halla alkoi nousta Metsälammin takaa. Se kulki hiipien maata myöten torpparien vainiota kohden, levittäen kylmää sumupeatetta yli koko seudun. Se kääri joka tähän peitteeseensä, kuin äiti sairasta lasta peittäessä, mutta se peite ei lämmittänyt; ei — se jäädtytti, se kuoletti. — —

Torppareita alkoi ulkona vilu vaivata, sillä ilma oli hyvin kylmä. Mikko sanoi surullisesti Erkkille:

„Kylmä täällä tulee. Lähdetään levolle; ei se katselemalla parane, kyllä se vei nyt kaikki.“

„Lähdetään vaan. Kyllä nyt meni työmme hukkaan“, virkkoi Erkki ja kyynel tipahti hänen silmistänsä. Ei kumpikaan halunnut tällä kerralla enempää puhella, sillä kummankin rintaa tuntui niin kovin ahdistavan ja tuntui siltä, kuin olisi kurkkuun noussut karvas pala, jota ei voinut mitenkään niellä.

Niin — tämäkin yö oli yksi lehti siinä kärsimysten ja taisteloin historiassa, joita sadat uutisasukkaat lujan tahdonvoimansa avulla Jumalaan luottaen ovat sortumatta kestäneet. Se oli lehti niiden taisteloin historiassa, jota koko Suomen kansa lapsesta aina haetaan asti on taistellut olemassaolonsa puolesta.

Aamulla kun torpparit heräsivät, paistoi aurinko niin kirkkaasti ja ihanasti, ja lintuset visertelivät kuusten latvoissa niin iloisina kuin yöllä ei olisi mitään erinomaista tapahtunut. Mutta torpparit eivät heränneet nyt yhtä iloisella mielellä. Kun ne olivat pukeneet vaatteet yllensä, lähtivät he viljavainioita katsomaan.

Surullinen näky kohtasi torppareita: Koko pelto oli valkoisena ja koittavan auringon valossa kimaltelivat tähköpääät, kuin pilvisen ilman perästä auringon säteet loistavat. Ei notkuneet enää tähköpääät niin raskeana kuin eilen. Ne olivat kevyet ja kuihtuneet. Halla oli vienyt täydellisesti osansa, jättäen uutterat miehet työnsä seurauksia kärsimään.

Torpparit lähtivät yhdessä Metsälään.

„Miten on asiat? Onko halla vienyt kaikki?“ kysyi

Maria.

„Kaikki on vienyt. Ei siellä ole muuta kuin oljet jällellä“, vastasi Mikko.

„Meidän täytyy nyt hankkia siemeniä velaksi, kun kumpaisellakaan ei ole jyviä säästössä“, sanoi Erkki.

„Se on tosi asia. Ei auta vaipua epäilykseen, vaikka tulevaisuus näyttääkin synkältä, sillä „vaikka kokee, eipä hylkää Herra“, virkkoi Mikko vakavasti, ja tuon tukevan uudisasukkaan koko olennessa ilmeni sellainen tahdonvoima ja Jumalaan luottamus, jota ei yksi hallayö voi kukistaa.